

แผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ
อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ
เรื่อง อนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ

ตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ สมัยวิสามัญ สมัยที่ ๔ ครั้งที่ ๓ ประจำปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ ไปแล้ว นั้น

บัดนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ ได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๗ เพื่อเป็นกรอบในการจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินอุดหนุน และงบประมาณเพื่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และงบประมาณเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยงานอื่น รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔

ดังนั้น อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ หมวด ๕ ข้อ ๒๔ จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(ลงชื่อ)

(นายทิพย์ ศรีเทพ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๒.๒ แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณ					ตัวชี้วัด (KPI)	ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ	หน่วยงาน รับผิดชอบ หลัก
				๒๕๖๑ (บาท)	๒๕๖๒ (บาท)	๒๕๖๓ (บาท)	๒๕๖๔ (บาท)	๒๕๖๕ (บาท)			
๘	ส่งเสริมกิจกรรมราชพิธี รัฐพิธี	เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีสำคัญ	วันปิยมหาราช, รัฐพิธี ฯลฯ	๑๐๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมและประเพณี	ประชาชนให้ความสำคัญรักและหวงแหนยิ่งขึ้น	สำนักปลัด
๙	ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	หนังตะลุง, มโนราห์, แพทย์แผนโบราณ ฯลฯ	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	ประชาชนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น	ประชาชนให้ความสำคัญรักและหวงแหนยิ่งขึ้น	สำนักปลัด
๑๐	โครงการประเพณีลากพระ	เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีสำคัญ	ประชาชนในตำบลทุ่งต๋องจำนวน ๔๐๐ คน	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมและประเพณี	ประชาชนให้ความสำคัญรักและหวงแหนยิ่งขึ้น	สำนักปลัด

ฐานข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่น / วิชาชีพชาวบ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ
ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

บทนำ

ครุภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีความหลากหลาย มากมายตาม ความถนัดและความสามารถของแต่ละคน ซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ คั้นคว่ำ ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกผิดแล้วคิด สรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็น สมบัติทางปัญญา ดังนั้น ประสพการณ์ความคิดและวิถีการดำรงชีวิตของครุภูมิปัญญาไทยแต่ ละท่านล้วนเป็นคุณทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน ซึ่งงานสวัสดิการสังคม มีภารกิจด้านการ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ขอแนะนำครุภูมิปัญญาไทยหรือปราชญ์ ที่น่าสนใจและเรียนรู้วิถีชีวิต/ การปฏิบัติงานในตำบลทุ่งต่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำฐานข้อมูล ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านไว้ เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู เกียรติและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านใน เขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อขึ้น โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์ไม่มากนัก

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต่อ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

สามารถ จันทร์สุรย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้างทั้งลึกที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิต ในท้องถิ่นอย่างสมสมัยกรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหาการจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

รัตน์ บัวสนธ์ (๒๕๓๕) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการทัศนคติดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ, ๒๕๓๗) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้แนะว่าการจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับ ยุคสมัย

ประเวศ วะสี (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิต และสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจาก ข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่าวัตถุธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมา ตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนา แก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตรเป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอด ทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานอาหาร กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม หัตถศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแพทย์แผนไทย

ประกอบด้วย

๑. นายอำนาจ วรรณบวร

อยู่บ้านเลขที่ ๑๑๙/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

๒. นายปอง เสนา

อยู่บ้านเลขที่ ๑๒๒/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น

ประกอบด้วย

๑. นายจาย กลับดี (รามโนราห์)

อยู่บ้านเลขที่ ๓๘/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม/จักสาน

๑. นายครั้น จันทร์หอม

อยู่บ้านเลขที่ ๑๙/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

๒. นายเสริญ ฉิมเจ็ดฉาย

อยู่บ้านเลขที่ ๗๒/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

๒. นายชรินทร์ ทองรอด (แกะสลักกรงนก)

อยู่บ้านเลขที่ ๗๒/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร

ประกอบด้วย

๑. นายสมบูรณ์ บัวชุก้าน

อยู่บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

๑. นายสมนึก ทองรอด (การเพาะปลูกเศรษฐกิจพอเพียง)

อยู่บ้านเลขที่ ๓๗ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพิธีกรรมทางศาสนา

ประกอบด้วย

๑. นางนุกูล คงจริง

อยู่บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร
ประกอบด้วย

๑. นางอารี ตุลยกุล
อยู่บ้านเลขที่ ๓๖ หมู่ที่ ๗ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
๒. นางผ่อง สวัสดิ์
อยู่บ้านเลขที่ ๒๐๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลทุ่งต่อ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง